

Anna-Britta Järliden

Samrådsredogörelse

Detaljplan för Enebybergs skola, Orren 30 och 31

Danderyds kommun

Kommunstyrelsen har i tre olika beslut, 2011-09-05 § 138, 2012-04-19 § 60 och 2013-06-17 § 85, uppdragit åt byggnadsnämnden att utarbeta förslag till detaljplan för en ny idrottshall och skollokaler inom Orren 30 och 31. Kommunfullmäktige har därefter förnyat resp. ändrat planuppdraget genom beslut 2020-03-30 § 67 resp. 2021-10-04 § 112.

Ett förslag till detaljplan har utarbetats och varit ute på samråd i enlighet med byggnadsnämndens beslut 2015-09-02 § 67. Samrådet pågick från den 17 november 2015 t.o.m. 22 januari 2016 och ett samrådsmöte hölls den 24 november. Samrådshandlingar har sänts till berörda sakägare enligt fastighetsförteckning samt remissinstanser enligt sändlista. Handlingarna har under samrådstiden visats på Information Danderyd, biblioteket i Enebyberg samt på kommunens hemsida www.danderyd.se/detaljplan.

Inkomna samrådsyttranden sammanfattas och besvaras i denna samrådsredogörelse. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av på miljö- och stadsbyggnadskontoret.

Den 13 februari 2023 bjöds alla sakägare (boende med fastigheter som angränsar till planområdet) in till ett öppet hus där kommunen informerade om det tidigare planarbetet samt visade material som varit underlag för granskningshandlingarna.

Syftet var att informera alla grannar om att planprojektet nu aktivt handläggs efter att ha vilat i flera år. Ett syfte var också att nå och lämna info till de som flyttat till området efter plansamrådet, både om planprocessen samt om planförslaget och dess utformning.

Planförslaget baseras på ett planprogram som har varit ute på samråd. För att läsa mer om programsamrådet hänvisas till samrådsredogörelsen för plansamrådet som genomfördes under 2014.

Innehållsförteckning

Inkomna yttranden under programsamrådet	4
Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under plansamrådet	4
Idrottsbyggnaden – storlek, placering och utformning.....	4
Trafiksituationen.....	5
Inkomna yttranden under plansamrådet	6
Inkomna yttranden utan synpunkter på planförslaget	6
Inkomna synpunkter och miljö- och stadsbyggnadskontorets svar	6
Remissinstanser	6
Kultur och fritidsnämnden (S30).....	6
Lantmäteriet (S6).....	6
Länsstyrelsen i Stockholms län (S8)	7
Storstockholms brandförsvaret, SSBF (S19).....	7
Tekniska nämnden (S9).....	7
TeliaSonera Skanova Access AB, Skanova (S12)	8
Trygg i Danderyd/BRÅ (TID) (S21)	8
Utbildningsnämnden (S29)	8
Sakägare enligt fastighetsförteckning	9
Daniel Benett och Frida Fexler Benett, Lönnen 2 (S18)	9
Jonas Billberg, Yrkesläraren 7, Björkvägen 17 (S3)	9
Ulrika och Wilhelm von Döbeln, Lönnen 1 (S16).....	10
Thomas Landegren och Charlotte Landegren Wesström, Lönnen 4 (S20).....	10
Marianne och Rune Nilsson, Gethagsvägen 18 (S15).....	10
Susanne och Björn Pettersson, Björkvägen 15 (S25).....	11
Sofia Thuresson Rudenschöld och Nils Thuresson, Anden 2, Björkvägen 13 (S26)	11
Närboende (ej sakägare) och övriga.....	12
Anna Drakensjö Nordenadler, Blåklockan 11, Kvarnängsvägen 15 (S22)	12
Christina och Per-Erik Hasselberg, f.d. ägare till Blåklockan 3 samt Gunnar och Maria Moström, f.d. ägare till Blåklockan 2 (S17)	13

Gunnar och Maria Moström, f.d. ägare till Blåklockan 2 (S13).....	13
Carsten och Karin Möller, Idrottsvägen 10A, (S27)	13
Tomas och Christine Ragnell, f.d. ägare till Gullvivan 6, Gethagsvägen 17 (S24)...	14
Per Thorling och Katarina Söderström, Västrängsvägen 31B (S23).....	14
Malin och Henrik Werner, Blåklockan 10 (S4).....	15
Miljö- och stadsbyggnadskontorets sammanfattande bedömning	16
Sakägare som lämnat skriftliga synpunkter under programsamrådet (P) eller samrådsskedet (S) och inte fått dem tillgodosedda	16
Övriga (remissinstanser och medborgare) som lämnat skriftliga synpunkter under programsamrådet (P) eller samrådsskedet (S)	17
Avflyttade personer som lämnat skriftliga synpunkter under programsamrådet (P) eller samrådsskedet (S)	18

Inkomna yttranden under programsamrådet

Under programsamrådet som genomfördes 7 januari t.o.m. 14 februari 2014 inkom yttranden som har sammanställts i en separat samrådsredogörelse för programsamråd, daterad 2015-01-30 (dnr 2011-0844).

Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under plansamrådet

Idrottsbyggnaden – storlek, placering och utformning

Idrottsbyggnadens storlek har efter genomfört samråd utretts genom en förstudierapport framtagen av tekniska kontoret, daterad 2022-02-25. Tre olika hallstorlekar jämfördes, där alternativ A innebar en spelplan med måtten 20x40 meter (s.k. fullstor idrottshall). I alternativ en B resp. C var spelplansmåtten 18x36 meter resp. 15x28 meter. De hallhöjder som jämfördes var enligt alternativ 1; max 10,5 meter utvändigt och 7 meter invändigt, alternativ 2; max 9,5 meter utvändigt och 6 meter invändigt och alternativ 3; max 8,5 meter utvändigt och 5 meter invändigt.

Av beslut i kommunstyrelsen 2022-05-16 § 78 framgår att det fortsatta arbetet ska utgå ifrån alternativ C.2, d.v.s. en spelplan med måtten 15x28 meter (minsta alternativet) och hallhöjd 6 meter invändigt och 9,5 meter utvändigt (mellanalternativet). Storleken på byggnaden är avgörande för vilka idrotter som kan utövas i hallen samt hur många som kan träna samtidigt. Idrottsbyggnaden ska ersätta den befintliga byggnaden för skolans idrottsundervisning och är i första hand tänkt för skolans elever, men under kvällstid och helger kan hallen hyras ut till föreningar. Med given storleksbegränsning kommer den nya hallen kunna hyras ut i motsvarande utsträckning som den befintliga hallen. Den nya idrottsbyggnaden väntas därmed inte leda till någon ökning av trafiken i området.

Idrottsbyggnaden placeras i förslaget i västra delen av planområdet, inom fastigheten Orren 31. Föreslagen placering innebär att skolgårdsområdet inte delas upp i mindre delar utan bibehålls sammanhängande, inramad av befintlig och ny byggnation. Idrottsbyggnaden placeras direkt öster om den nya parkeringen, där såväl parkering för skolans personal och besökare som besökare till idrottsbyggnaden förläggs. Idrottsbyggnaden föreslagna placering inom skolområdet är anpassad, så att en stor pil inom det område som får bebyggas ska kunna bevaras.

För att säkerställa att idrottsbyggnaden, trots sin något större volym, ska passa in i sin småskaliga omgivning, begränsas såväl byggnadsarea (byggnadens fotavtryck på marken) som höjd genom planbestämmelser. Utöver bestämmelser som begränsar byggnadens volym sätts en utformningsbestämmelse som säkerställer att fasader utförs i trä.

Den för utformningsförslaget framtagna solstudien visar att fastigheterna norr om den föreslagna idrottsbyggnaden inte påverkas av skugga från hallen under sommarhalvåret, men däremot under vintertid. Kommunens bedömning är dock att graden av påverkan är rimlig, vid en avvägning mellan positiva och negativa effekter av planen.

Trafiksituationen

Utöver den trafikutredning som utförts inom ramen för tekniska kontorets skolutbyggnadsprojekt samt miljö- och stadsbyggnadskontorets planprocess har kommunen även genom det parallella projektet Säkra skolvägar inventerat och utrett trafiksituationen kring flera av kommunens skolor samt kommit med förslag på hur säkerheten kan höjas. Flera av åtgärderna föreslås ske på kortare sikt, med start 2024, medan andra föreslås utföras i samband med att detaljplanen genomförs.

Då stora elevströmmar kommer via Gethagsvägen, som är smal och inte har utrymme för en separat gång-/cykeldel, möjliggörs genom planförslaget att en ny gång-/cykelväg anläggs innanför den befintliga lönnallén, som skiljer skolområdet från Gethagsvägen. Detta bedöms öka trafiksäkerheten genom att elever, som idag tar sig fram i blandtrafik, separeras från biltrafiken.

Utöver den nya gång- och cykelvägen påverkar detaljplanen inte vägstrukturen i området och planförslaget innebär inte någon förändrad framkomlighet för motorfordonstrafiken. Däremot föreslås en del förändringar i gatunätet utföras genom lokala regleringar inom ramen för kommunens arbete med säkra skolvägar-projektet, med syfte att skapa en bättre trafikmiljö kring Enebybergs skola. Vissa av åtgärderna föreslås ske på kort sikt och de som faller väl ut kan göras permanenta i samband med att detaljplanen genomförs.

På kort sikt föreslås bl.a. den del av Västerängsvägen som löper utmed skolområdet stängas av för genomfart på prov och Björkvägen föreslås enkelriktas västerut. Detta resulterar i tydligare flöden av motorfordon och minskar fordonstrafiken förbi skolan. En avstängning av Västerängsvägen innebär också att de flöden av gående och cyklister som finns på Gethagsvägen inte behöver korsa de större flöden av fordonstrafik som uppstår vid tider för lämning och hämtning, vilket ökar tryggheten för oskyddade trafikanter i skolans närmiljö. Utöver detta föreslås hastighetsdämpande åtgärder, förstärkt vägmålning och tillskapande av nya cykelparkeringar.

Förslagen som ges kan genomföras inom befintliga vägområden utan ändringar i planförslaget och möjligheten för väghållaren (kommunen) att genomföra åtgärder för att öka trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna i området påverkas inte negativt av planförslaget.

Syftet med de trafikåtgärder som föreslås inom ramen för projektet Säkra skolvägar är inte att förenkla för biltrafiken i området, utan i första hand att skapa en tryggare trafiksituation för elever och boende. Med föreslagna trafikåtgärder bedöms "trafikkaoset" minska genom att det blir tydligare trafikflöden genom området. Enkelriktning och avstängning bidrar till mindre trängsel på vägbanorna samt färre back- och vändrörelser.

Den totala trafiken i området bedöms inte öka genom planförslaget eftersom varken elevantal på skolan eller uthyrning av idrottsbyggnaden väntas förändras jämfört med dagsläget.

Inkomna yttranden under plansamrådet

Inkomna yttranden utan synpunkter på planförslaget

- Ellevio AB (S7)
- E.ON Elnät Sverige AB (S14)
- Fastighetsnämnden (S28)
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden (S11)
- Norrenergi AB (S10)
- Norrvatten (S2)
- Svenska kraftnät (S5)
- Vattenfall Eldistribution AB (S1)

Inkomna synpunkter och miljö- och stadsbyggnadskontorets svar

Nedan följer en sammanfattning av inkomna skrivelser. Hela skrivelser, stycken eller citat redovisas i kursiv stil. Kontorets kommentar markeras med indragen vänstermarginal.

Remissinstanser

Kultur och fritidsnämnden (S30)

Nämnden påtalar att det under många år har diskuterats huruvida Brageskolans gymnastiksal ska renoveras eller om en ny ska byggas. År 2008 konstaterades att en tillbyggnad inte ger någon optimal utnyttjandemöjlighet. I Enebyberg saknas ytterligare gymnastiksalar och en fullstor sporthall med minimåtten 42x24 meter i Enebyberg skulle innebära ett tillskott för kommunen som helhet. Den invändiga takhöjden måste vara minst 7 meter. Hallen bör också kunna delas av med en vikvägg. Placering av hallen är inte avgörande på samma sätt som måtten.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Lantmäteriet (S6)

Lantmäteriet framför synpunkter på att fastighetsgränserna i grund- och plankartan måste synas tydligare, att rutnätskryss med koordinater ska finnas med i kartan och att det i teckenförklaringen till planbestämmelsen p bör stå ”fastighetsgräns” istället för ”tomtgräns”. Vidare menar lantmäteriet att grundkartan bör aktualiseras.

Kommentar: Plankartan har förtydligats och kompletterats i enlighet med inkomna synpunkter.

Länsstyrelsen i Stockholms län (S8)

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att planens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Vidare skriver länsstyrelsen att de behöver besiktiga den fornlämningsliknande lämning (RAÄ-nr Danderyd49:1) för att fastställa status, om den är en fornlämning eller ej. Länsstyrelsen har för närvarande inget att tillföra planförslaget enligt 5 kap 14 § PBL (2010:900).

Kommentar: Den fornlämningsliknande lämningen har fortfarande oklar status, men ligger utanför planområdet och bedöms inte påverkas av planförslaget.

Storstockholms brandförsvaret, SSBF (S19)

SSBF har ingen kännedom om några riskkällor med sådan påverkan på planområdet att det behöver utredas vidare under planarbetet. De påtalar dock att räddningstjänstens möjlighet till insats ska uppmärksammas under planarbetet.

Kommentar: Kommunen har inte kännedom om några begränsande faktorer för räddningstjänstens möjlighet till insats. Brandposter finns inom och direkt angränsande till planområdet och bedöms ha kapacitet för föreslagen utveckling.

Tekniska nämnden (S9)

Tekniska nämnden har i sitt yttrande skrivit om vikten av klimatanpassning i tillkommande bebyggelse. Placering av byggnader i nordost, möjlighet till att utforma bebyggelsen med grönt tak och solavskärmning nämns som viktiga frågor att ta hänsyn till. Vidare tas energianvändningen hos bebyggelsen upp. En byggnads livslängd är lång och driftsfasen står för omkring 85% av en byggnads totala energianvändning under sin livstid. Viktigt är därför att bygga energieffektiva byggnader och gärna med energiförsörjning från förnyelsebara energikällor. Man bör också välja byggnadsmaterial som är förnyelsebart och se till att återvinning är möjligt, samt att försöka minska transporter i byggskedet.

Planområdet är till stora delar ett gammalt kärr eller grund sjö. Avledning av dagvatten sker idag via rörsystem för att hålla området torrlagt. Området är idag invallat och lägsta punkten inom planområdet ligger på omkring +13,8 meter. Tröskeln för området ligger på omkring +15,6 meter, vid Gethagsvägen strax nordost om Brageskolans matsal. Därför krävs en ändring av befintliga marknivåer för att området ska bli lämpligt för bebyggelse.

Kommentar: Genom planbestämmelser säkerställs att dagvatten och översvämningar ska kunna tas om hand inom planområdet samt att bebyggelse ska placeras på ett lämpligt sätt och utföras med lämpligt material. I planförslaget tas höjd för framtida klimatförändringar. Planförslaget hindrar inte gröna tak eller att tak utförs med solceller. Kommunen som fastighetsägare genomför detaljplanen och ska då följa de riktlinjer som finns i kommunen för energieffektiva byggnader.

TeliaSonera Skanova Access AB, Skanova (S12)

Skanova har markförlagda ledningar och luftledningarna inom planområdet. Skanova önskar att ledningarna kan ligga kvar i befintligt läge och menar att eventuell flyttning av ledningar eller skyddsåtgärder ska bekostas av den som initierar flytten. Denna ståndpunkt önskar Skanova att planbeskrivningen kompletteras med.

Kommentar: Planbeskrivningens genomförandedel har kompletterats enligt framförd synpunkt.

Trygg i Danderyd/BRÅ (TID) (S21)

Brottsförebyggande rådet önskar lämna synpunkter ur ett brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv i syfte att de ska övervägas vid helhetsbedömningen i detaljplanen. TID konstaterar att tidigare lämnade synpunkter om vikten av delaktighet från barn och lärare vid utvecklande av skolgårdar har lyfts fram och bifogar en rapport om mål för skolans utemiljö, som fortfarande är relevant. Synpunkter som kvarstår handlar om överblickbarhet, trygg social skolmiljö, trygg skolmiljö genom motverkande av klotter/vandalism, säkra färdvägar till och från skolan samt säkerhet i utformning av byggnader inom skolområdet. Det finns oöverblickbara delar av skolgården, som föreslås "fyllas igen" i samband med genomförande av planen. Även belysning under kvällstid föreslås. Om hallen byggs i mitten av skolgården försvåras de vuxnas insyn. Ny bebyggelse bör placeras så att möjlighet till god uppsyn över skolgården underlättas. Material bör användas som förhindrar klotter. Vidare påtalas att det vore bra om trafikutredningens förslag om förbättrade villkor för cykeltrafik efterföljdes.

Kommentar: Trygghetsfrågor kan endast delvis inarbetas i planhandlingarna. I samband med planens genomförande bearbetas de trygghetsrelaterade frågorna vidare.

Utbildningsnämnden (S29)

Utöver Brageskolan, Hagaskolan och Enebyskolan finns inga ytterligare grundskolor i Enebyberg. Därför krävs kapacitet för att kunna ta emot alla barn som bor i Enebyberg. Enligt en prognos utförd 2014 kommer det finnas 750 elever i ålder 6-12 år bosatta i Enebyberg fram till 2024. Utbildningsnämnden lämnar följande synpunkter:

- *Den föreslagna ändringen av detaljplan med placering av idrottshallen på Orren 30 medför betydande negativa konsekvenser för Brageskolan. Vi föreslår en alternativ placering på Orren 31 mot Västerängsvägen för att Brageskolan ska få en sammanhållen skolgård. Skolgården blir då överblickbar och mer användbar för olika typer av uteaktiviteter.*
- *Behovet av lokaler för undervisning i idrott och hälsa är tillgodosett med de lokaler som finns idag men Brageskolans idrottshall behöver renoveras. Den befintliga idrottshallens storlek är tillräcklig för att skolan ska kunna bedriva undervisning i idrott och hälsa men kvaliteten skulle höjas med en fullstor idrottshall.*

- Skolan ges bättre förutsättningar att ge eleverna en bra undervisning om Hagaskolan ersätts av nya lokaler i anslutning till Brageskolan.

Kommentar: Synpunkterna uppfylls i hög utsträckning genom det uppdaterade planförslaget. Se även svar på sida 4 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

Daniel Benett och Frida Fexler Benett, Lönnen 2 (S18)

Fastighetsägarna anser att det är positivt att kommunen planerar att bygga en ny idrottshall för skolbarnen i Enebyberg, men motsätter sig förslaget då den idrottshall som föreslås är för stor och kommer att störa helhetsintrycket kring skolan och dess småskaliga villakvarter, som delvis också är klassat som bevarandeområde. Den befintliga belysningen av hallen, som är igång fram till kl 22 på kvällen, är mycket framträdande och riskerar att bli mycket störande med föreslagen idrottshall. Vidare påtalas att belastningen på gatorna runt skolans fastigheter är stor, främst på morgonen samt em/kväll. Det finns redan idag problem med bilar som parkerar och kör fortare än tillåtet. Situationen skulle ytterligare förvärras med en fullstor idrottshall på platsen. Det behövs redan i nuläget åtgärder för att minska trafiken, oavsett plan. En fullstor idrottshall skulle även innebära att skolgårdsytan minskar, till nackdel för elevernas utevistelse. En fullstor idrottshall behövs inte för skolans ändamål och de negativa konsekvenserna måste väga tyngre än den nytta som förslaget kan komma att innebära för föreningsliv och andra aktörer. En mer lämplig placering vore t.ex. vid Enebybergs IP.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*. Belysning m.m. ska utformas så att den inte är störande för grannar. Detta kan inte styras genom plan utan säkerställs genom andra regelverk.

Jonas Billberg, Yrkeslärares 7, Björkvägen 17 (S3)

Fastighetsägaren menar att trafikutredningen är bristfällig och känns orimlig. En fullstor hall rymmer många fler än den befintliga hallen, vilket kommer att leda till mer folk och mer trafik samt krav på fler parkeringsplatser. Redan i nuläget finns bilar parkerade på gator i närheten som inte är avsedda för parkering och situationen är alltså redan nu otillfredsställande.

Fastighetsägaren önskar också ett tydliggörande av hur stort behovet av en fullstor hall egentligen är. Att skolans behov av en ny och större idrottshall är stort instämmer fastighetsägaren i, men han frågar sig om det är så pass stort att man ska placera en fullstor hall i ett område som inte alls är lämpligt för det.

Slutligen önskar fastighetsägaren att fler illustrationer och modeller ska tas fram. Det material som finns idag är otydligt och ger inte någon bra bild av hur föreslagna byggnader skulle se ut på platsen.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*. Planbeskrivningen har kompletterats med skisser och illustrationer som visar översiktligt hur en ny bebyggelse kan se ut efter att planen har genomförts.

Ulrika och Wilhelm von Döbeln, Lönnen 1 (S16)

Tanken att bygga en fullstor idrottshall för att tillgodose önskemål från föreningslivet är helt felaktig med hänsyn till att gällande detaljplaner anger skoländamål för Orren 30 och 31. Inget annat framgår av syftet i underlaget. Föreslagen hall är för stor för att passa in i villabebyggelsen och kommer ha en störande inverkan på miljön, bl.a. med angränsande bevarandeområde i åtanke. Uppgifter om skolans behov av idrottshall saknas. Vidare skulle en större hall utan tvekan generera mer trafik. Beläggningen kan väntas bli stor då det råder brist på inomhushallar i stockholmsområdet. *En hall i föreslagen storlek bör förläggas till Enebybergs idrottsplats som är avsedd för sport och idrottsändamål, förberedd för trafik och med parkeringsmöjligheter.*

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Thomas Landegren och Charlotte Landegren Wesström, Lönnen 4 (S20)

Samma skrivelse som S16, se sammanfattning och svar ovan.

Marianne och Rune Nilsson, Gethagsvägen 18 (S15)

Fastighetsägarna är positiva till en ny idrottshall men anser att den ska utformas så att den uppfyller kraven för undervisning av låg- och mellanstadieelever i Enebyberg. Eventuella ytterligare behov bör planeras för i anslutning till Enebybergs idrottsplats, då en fullstor hall inom Orren 30-31 kommer att generera ökad trafik, öka skuggbildning och försämra utsikten för närboende samt inskränka de redan begränsade lekytorna på skolgården. Argumenten för den nu föreslagna placeringen är dåligt underbyggda och i flera fall felaktiga. Planförslaget uppfattas i nuläget som diskriminerande för de som borr norr om skolområdet jämfört med de som bor väst och sydväst om detta. Flera fördelar finns med att placera den nya idrottshallen på den södra delen av skoltomten, bl.a. får flera grannar längre avstånd till hallen. Att gräva ner hallen vore en utmärkt idé. Slutligen framförs att trafiksituationen och parkeringsbehovet behöver behandlas seriöst och baserat på verkliga förhållanden.

Kommentar: Markens beskaffenhet och förhållandevis låga höjd medför att en nedgrävning av hallen inte är lämplig. Se även svar på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Susanne och Björn Pettersson, Björkvägen 15 (S25)

Fastighetsägarna påtalar att den samstämmiga uppfattningen bland berörda villaägare är ett bestämt nej till den föreslagna fullstora idrottshallen. De är däremot positiva till en renovering av den befintliga idrottshallen, inom ramen för skolans behov. Även den nuvarande hallens placering är en inte oväsentlig faktor att väga in. Den föreslagna hallen utgör inget allmänt intresse som passar in i den småskaliga villamiljön. Mest anmärkningsvärt är slutsatsen i Trivectors trafikutredning att en ny fullstor idrottshall inte kan förväntas generera någon ökad trafik på de smala villavägarna. En ny idrottshall i den föreslagna storleken är ur flera aspekter bättre lämpad att placeras vid Enebybergs IP.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Sofia Thuresson Rudenschöld och Nils Thuresson, Anden 2, Björkvägen 13 (S26)

Fastighetsägarna är generellt positivt inställda till att skoltomten utvecklas, men anser att planförslaget behöver bearbetas, konkretiseras och visualiseras. Synpunkter gällande trafik och parkering, detaljplanens flexibilitet, skala/gestaltning samt natur framförs i yttrandet. Vad gäller trafiken är situationen redan idag problematisk. Det råder brist på p-platser vid hämtning/lämning och vid evenemang är situationen ännu värre. Slutsatsen i befintlig trafikutredning, att en fullstor idrottshall inte väntas generera ytterligare trafik, är inte realistisk. Sannolikt kommer i stället dagens problematiska situation förvärras ytterligare. En ny trafikutredning, innehållande ett helhetstänk kring trafiksäkerhet och parkering, behöver tas fram. Vidare påtalas att planförslaget utformats med så stor flexibilitet att PBL:s krav på tydlighet inte uppfylls. I planförslaget saknas illustrationsmaterial och det är svårt att kunna förutse konsekvenserna för de fastighetsägare som berörs. Ett mer genomarbetat planförslag efterfrågas, innehållande illustrationer, volymstudier, perspektiv och planbestämmelser som i högre utsträckning reglerar placering, höjder och utformning. I planförslaget har inte tagits höjd för de fri- och parkeringsytter m.m. som finns behov av. Byggrätten är för generöst tilltagen och planförslaget är för flexibelt. Den fullstora hall som föreslås står inte i proportion till skolan behov och är synnerligen olämplig mitt i ett småskaligt villaområde. Friytor skulle minska och olägenheter i form av skymd utsikt och skuggning m.m. skulle drabba de närboende om en fullstor hall kläms in i området. En eventuell fullstor idrottshall bör förslagsvis i stället placeras i anslutning till Enebybergs IP, dessutom till mindre kostnad. Vidare bör ett gestaltungsprogram tas fram och planbestämmelserna, främst utformningsbestämmelserna, vässas. En idrottshall, som ofta saknar fönster och andra

element som bryter upp fasaderna, är extra utmanande att utforma så att den harmonierar med omgivningen, varför utförliga utformningsbestämmelser blir än viktigare. *Barnen, skolpersonalen och Enebyberg förtjänar permanenta, ändamålsenliga lokaler som är gestaltade på ett estetiskt tilltalande sätt och som harmonierar med skolans övriga byggnader och omgivande villabebyggelse.* Det finns mycket lite vegetation på den västra sidan av skoltomten och det borde därmed vara av värde att spara det som finns. Befintliga träd bidrar till både omhändertagande av dagvatten, samt skugga vid sol och skydd vid regn för eleverna vid skolan. De har ett stort värde och bör få skyddsbestämmelser i detaljplanen. Även ytterligare plantering av träd utmed Björkvägen föreslås. Slutligen påtalas att lekutrustningen på skolgården behöver rustas upp och utvecklas för att erbjuda en mer omväxlande och kreativ miljö, i enlighet med tekniska nämndens ambition.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet.* Planbeskrivningen har kompletterats med skisser och illustrationer som visar översiktligt hur en ny bebyggelse kan se ut efter att planen har genomförts.

Närboende (ej sakägare) och övriga

Anna Drakensjö Nordenadler, Blåklockan 11, Kvarnängsvägen 15 (S22)

Fastighetsägaren motsätter sig byggande av idrottshall enligt aktuellt förslag, främst då den ligger utmed Gethagsvägen. Det stänger av öppenheten inom området på ett negativt sätt. Föreslagen placering känns inte balanserad och skulle även innebära att ytan där Hagaskolan finns inter kommer till full nytta för lek och rekreation, förutsatt att befintlig byggnad ska rivas. Om motiven till att man vill bygga en fullstor idrottshall är att den ska användas för föreningslivet är risken stor att trafiken kommer öka. Med befintligt förslag skulle bilar tvingas passera två korsningar med stopplikt, vilken ofta inte respekteras, för att ta sig till den nya hallen. Förslaget att enkelrikta trafiken på Björkvägen skulle få stor negativ inverkan för boende i området. En ny idrottshall bör smälta in med övrig bebyggelse i området och fastigheten Blåklockan 1 bör inte få användas för annat än bostadsändamål. Gällande detaljplan är från 1998 och det kan ifrågasättas varför det redan nu ska behöva tas fram en ny detaljplan. En framtida idrottshall bör främst byggas där befintlig idrottshall ligger alternativt där Hagaskolan ligger idag och inkomna synpunkter om byggnadens höjd bör tas hänsyn till.

Kommentar: Att det behövs en ny detaljplan beror på att de lokaler som finns behov för inte ryms inom den byggrätt som gällande plan medger. Den nya planen möjliggör att de tillfälliga paviljongerna kan ersättas med ny permanent byggnation, anpassad till omgivningen. Fastigheten Blåklockan 1 ingår inte längre i planområdet efter beslut om förnyat planuppdrag i kommunfullmäktige 2020-03-30 § 37. Se även svar på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet.*

Christina och Per-Erik Hasselberg, f.d. ägare till Blåklockan 3 samt Gunnar och Maria Moström, f.d. ägare till Blåklockan 2 (S17)

Fastighetsägarna har full förståelse Brageskolans behov av utökade skollokaler samt renovering av nuvarande idrottshall men motsätter sig förslaget att möjliggöra en ”fullstor” idrottshall. De hänvisar till UKK:s tjänstetulåtande 2015-12-28, av vilket framgår att behovet av lokaler för undervisning är tillgodosett med befintliga lokaler, men att idrottshallen behöver renoveras. Vidare ifrågasätts slutsatsen i Trivectors trafikutredning från 2014 att en ny större idrottshall inte förväntas leda till någon ökning av trafiken. Fastighetsägarna hänvisar även till de krav som ställs i PBL på att bebyggelse vid planläggning ska utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omgivningen och menar att en byggnad med föreslagen storlek inte kan anses uppfylla dessa krav, då planområdet är omgivet av smala gator och småskaligt villaområde. Ett genomförande av planförslaget skulle medföra betydande nackdelar för de närboende. Ett fotomontage bifogas för att visa på inverkan av en sådan byggnadsvolym som föreslås. *Förslaget att utnyttja Blåklockan 1 för skoländamål innebär ytterligare intrång i bostadsmiljön.* Fastighetsägarna påtalar slutligen kommunens plikt att väga mellan enskilda och allmänna intresse ”skolans behov” kan tillgodoses genom en idrottshall av nuvarande storlek samt att en onödig konflikt skapas genom att föreslå en plan för en ”fullstor” idrottshall.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådskedet.*

Gunnar och Maria Moström, f.d. ägare till Blåklockan 2 (S13)

Fastighetsägarna menar att en fullstor idrottshall på föreslagen plats får en kraftigt negativ påverkan på miljön både för grannar, men troligtvis även inom skolområdet. Hallen borde i stället placeras så långt söderut som möjligt, mest logiskt där den finns idag. Endast skolans behov av idrottshall bör tillgodoses på platsen, inte hela föreningslivets. Vidare är det häpnadsväckande att man i en trafikutredning kommer fram till att trafiken inte kommer att öka med en fullstor hall.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådskedet.*

Carsten och Karin Möller, Idrottsvägen 10A, (S27)

Fastighetsägarna anser att en idrottshall som byggs för skolans behov ska byggas och anpassas för de elever som ska nyttja hallen och inte för andra ändamål. En fullstor idrottshall för föreningslivet ska placeras vid idrottsplatsen för att kunna nyttjas fullt ut.

Redan idag är det problem med parkeringsplatser vid minsta evenemang på skolan. En ny hall kommer även bidra till skuggning och bör byggas i södra delen av skolfastigheten om inte befintlig hall går att renovera.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Tomas och Christine Ragnell, f.d. ägare till Gullvivan 6, Gethagsvägen 17 (S24)

Fastighetsägarna påtalar att de äldre delarna av Enebyberg kännetecknas av en blandad villabebyggelse med hus uppförda 1910-1960 på rymliga tomter och fortfarande är ett väl bevarat exempel på trädgårdsstaden när den är som bäst. Även befintlig skola passar in i omgivningen. En avgörande fråga för projektet är vilket behov av idrottshall som föreligger för skolverksamheten i Enebyberg. Flera platser inom och i närheten av Enebyberg finns, som bättre lämpar sig för en större idrottshall. Trafiksäkerheten i området är inte bra och där rör sig flera hundra barn till och från förskola och skola per dag. Redan idag belastas området av en betydande biltrafik, såväl under veckorna som på helger och lov. Att befintlig trafikutredning hävdar att biltrafiken inte skulle öka ytterligare om en idrottshall som är 4-5 gånger större än den befintliga hallen är absurt. Vidare hänvisas till Danderyds kommuns Trafikstrategi-dokument, som framhåller att det lokala vägnätet ska utformas så att hög trafiksäkerhet och trygghet uppnås. Detta är i strid med befintligt förslag. Att bygga enligt förslag är inte förenligt med PBL:s bestämmelser om anpassning till kulturmiljö och stadsbild. Föreslagen byggnad är alldeles för stor. En ny hall, något större än den befintliga kan tolereras om det visar vara sig mer kostnadseffektivt.

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Per Thorling och Katarina Söderström, Västrängsvägen 31B (S23)

PT och KS ställer sig positiva till att säkerställa säkra och ändamålsenliga lokaler för skolans idrottsverksamhet, men negativa till förslaget med fullstor idrottshall. Vidare ifrågasätts utökningen av byggrätt för skolan, även där inget nytt finns planerat. Trafiksituationen kring Brageskolan, framförallt Gethagsvägen är redan idag pressad och osäker för skolbarnen. En fullstor idrottshall kommer att öka trafiken och risken för olyckor i området. En realistisk utredning av trafiksituationen måste göras och ersätta den befintliga oseriösa utredningen. En fullstor idrottshall skulle även minska de ytor som dagens elever och eventuella ytterligare elever i framtiden har tillgång till. Hallen skulle inte heller harmoniera med den kringliggande bebyggelsen. Skolbarnens behov för gymnastikverksamheten borde gå först. En ny idrottshall för föreningslivet kan förslagsvis

placeras vid Enebybergs IP, där de redan håller till. Placeringen av idrottshallen i befintligt förslag är bättre än det tidigare, men vore ännu bättre vid befintlig idrottshall. På så sätt hålls de större skolbyggnaderna och trafikflödet bättre ihop. Har detta utretts?

Kommentar: Storleken på föreslagen idrottsbyggnad har utretts och planförslaget möjliggör nu för en mindre byggnad än den som föreslogs tidigare. Även föreslagen placering har ändrats. Se vidare på sida 4-5 under rubriken *Svar ämnesvis på återkommande synpunkter under samrådsskedet*.

Malin och Henrik Werner, Blåklockan 10 (S4)

Fastighetsägarna är i huvudsak positiva till planförslaget. De uppskattar att man möjliggjort en delning av Blåklockan 1 och att man uttryckligen skriver att det i första hand ses som en bostadsfastighet. Emellertid är planbeskrivningen inte rättsligt bindande och fastighetsägarna anser därför att en delning av fastigheten bör göras innan planen antas, och att man planlägger den norra delen för enbart bostadsändamål. För att kommunens intentioner om att Blåklockan 1 i första hand ska vara en bostadsfastighet ska få någon betydelse för de närboende, behöver detta tydliggöras i plankarta och planbestämmelser.

Kommentar: Fastigheten Blåklockan 1 ingår inte längre i planområdet efter beslut om förnyat planuppdrag i kommunfullmäktige 2020-03-30 § 37.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets sammanfattande bedömning

De synpunkter som framförts under planarbetet, har avvägts mot intresset att planlägga området. Såväl enskilda som allmänna intressen har beaktats. Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Inför granskningskedet har planförslaget ändrats enligt följande:

- Fastigheten Blåklockan 1 har utgått ur planområdet
- Den föreslagna idrottsbyggnaden har begränsats både i höjd och utbredning och tillåts inte längre bli fullstor.
- En stor del av marken inom området har fått kors- eller prickmark med begränsning för vad som får byggas.
- Plankartan har kompletterats med bestämmelser för utformning av bebyggelse, markens anordnande samt skydd för befintlig vegetation.
- Planen möjliggör för en ny gång- och cykelväg längs Gethagsvägen.

Sakägare som lämnat skriftliga synpunkter under programsamrådet (P) eller samrådskedet (S) och inte fått dem tillgodosedda

Följande sakägare, boende, med flera, som enligt plan- och bygglagen berörs av detaljplanen, har inte fullt ut fått sina synpunkter på detaljplaneförslaget tillgodosedda och kommer därför efter ett beslut om antagande att informeras om möjligheten att överklaga beslutet:

Namn	Ägare till fastighet (Fastighetsbeteckning)	Skede för yttrandet
Daniel Benett och Frida Fexler Benett	Lönnen 2	S
Jonas Billberg	Yrkesläraren 7	S
Wilhelm von Döbeln	Lönnen 1	P, S
Ulrika von Döbeln	Lönnen 1	S
Thomas Landegren och Charlotte Landegren Wesström	Lönnen 4	S
Barbro och Per Lind	Blåklockan 4	P
Marianne och Rune Nilsson	Orren 23	P, S
Susanne och Björn Pettersson	Anden 1	S
Sofia Thuresson Rudenschöld och Nils Thuresson	Anden 2	S

Övriga (remissinstanser och medborgare) som lämnat skriftliga synpunkter under programsamrådet (P) eller samrådsskedet (S)

Nedanstående bedöms inte ha rätt att överklaga detaljplanen, utan kommer endast att informeras om att ärendet har överlämnats till kommunfullmäktige för beslut om antagande.

Namn	Ägare till fastighet (Fastighetsbeteckning)	Skede för yttrandet
Enebybergs resultatenhet		P
E.ON Elnät Stockholm AB		P, S
Fastighetsnämnden, Danderyds kommun		P, S
Fortum Distribution AB		P
Kommunalförbundet Norrvatten		P
Kultur- och fritidsnämnden, Danderyds kommun		P, S
Käppalaförbundet		P
Lantmäteriet		P, S
Länsstyrelsen		P, S
Norrenergi AB		P, S
Produktionsstyrelsen		P
Storstockholms brandförsvaret		P, S
Svenska kraftnät		P, S
Teliasonera Skanova Access AB		P, S
Tekniska nämnden		P, S
Trafikverket Stockholm		P
Trygg i Danderyd/BRÅ		P, S
Utbildningsnämnden		P, S
Vattenfall Eldistribution AB		P, S
Anna Drakensjö Nordenadler (tidigare sakägare)	Blåklockan 11	S
Carsten och Karin Möller (tidigare sakägare)	Orren 33	S

Henrik Olsson Werner och Malin Werner (tidigare sakägare)	Blåklockan 10	P, S
Per Thorling och Katarina Söderström	Snödroppen 13	S

Avflyttade personer som lämnat skriftliga synpunkter under programsamrådet (P)
eller samrådsskedet (S)

Namn	F.d. ägare till fastighet (Fastighetsbeteckning)	Skede för yttrandet
Christina och Per-Erik Hasselberg	Blåklockan 3	P, S
Maria och Gunnar Moström	Blåklockan 2	P, S
Christine och Tomas Ragnell	Gullvivan 6	P, S

Jonas Bark
Planchef

Anna-Britta Järliden
Planarkitekt